Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

30 573 Migratiebeleid

Nr. 200

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 juni 2023

Nederland heeft lange historische banden met Marokko. In Nederland leeft bovendien een grote groep mensen van Marokkaanse afkomst. De afgelopen jaren zijn de bilaterale betrekkingen zorgvuldig versterkt. Momenteel loopt de samenwerking tussen Nederland en Marokko als gelijkwaardige partners op vrijwel alle beleidsterreinen goed. De samenwerking op gebied van migratie is hiervan een voorbeeld.

De huidige situatie omtrent asiel en migratie wereldwijd laat een urgent belang zien van succesvolle mondiale migratiesamenwerking. Marokko, als herkomst-, doorreis- en bestemmingsland vervult daarin een belangrijke rol. Zowel Marokko als Nederland staat hierin voor uitdagingen. Ook op het gebied van migratie is daarom de samenwerking met Marokko de afgelopen jaren geïntensiveerd. Gezamenlijk zetten we ons in om kwetsbare migranten te beschermen en om irreguliere migratie tegen te gaan door het ondersteunen van vrijwillige terugkeer en herintegratie, het tegengaan van mensenhandel en -smokkel, en het informeren van potentiële migranten over de risico's van irreguliere migratie en de mogelijkheden van legale alternatieven.

Een succesvol migratiepartnerschap gaat gepaard met randvoorwaarden van een open, solidaire en stabiele relatie waarin alle onderwerpen kunnen worden besproken, waar oog is voor elkaars uitdagingen en waar in gezamenlijkheid naar oplossingen wordt gezocht. De afgelopen jaren hebben we hier samen met Marokko nauw in opgetrokken.

In deze brief wordt allereerst ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en stand van zaken met betrekking tot de migratiesamenwerking tussen Nederland en Marokko. Vervolgens worden in deze brief de instroomcijfers en terugkeercijfers en cijfers van inbewaringstelling weergegeven. Aanvullend hierop worden deze cijfers geduid. Dit in overeenstemming

kst-30573-200
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2023

met de motie van het lid Ceder[1], aangenomen om intensief contact aan te gaan met Marokko en hierop te rapporteren, de toezeggingen tijdens het Vragenuur van 6 juni naar aanleiding van een vraag van het lid Markuszower de Kamer te informeren over hoeveel van de Marokkaanse asielzoekers die momenteel in de detentiecentra verblijven, in de afgelopen twee jaar asiel hebben aangevraagd en het verzoek van het lid Van den Brink om periodiek te rapporteren aan de Kamer, en het informatieverzoek van het lid Bisschop gedaan tijdens de regeling van werkzaamheden van 6 juni.

Stand van zaken migratiepartnerschap Nederland – Marokko

In juli 2021 hebben Nederland en Marokko een bilateraal actieplan ondertekend. De kamer heeft dit actieplan ontvangen (Kamerstuk 36 200 V, nr. 64). Dit actieplan plan is de basis van waaruit Marokko en Nederland de samenwerking tussen beide landen versterken, waaronder op migratie. Daarin is onder meer afgesproken de samenwerking vorm te geven in een gemengd comité, waarin alle migratierelevante onderwerpen besproken kunnen worden.

De samenwerking met Marokko op het gebied van migratie loopt goed. Op ambtelijk niveau is er intensief contact. De gesprekken met Marokko zijn constructief en open. Er zijn binnen deze gesprekken geen taboes, zo wordt er ook gesproken over verbeterde bescherming van migranten. De afgelopen jaren is door beide zijden hard gewerkt aan migratiesamenwerking. Dit resulteert inmiddels in o.a. effectieve terugkeer. In september 2022 nam de DT&V weer algemeen zicht op uitzetting naar Marokko aan. Dit is een belangrijke voorwaarde om vreemdelingen in bewaring te kunnen stellen. De Raad van State heeft deze lijn in het najaar van 2022 bekrachtigd. Op dit moment zitten er ca. 200 Marokkanen in vreemdelingenbewaring.

In juni 2022 vond een hoog ambtelijk overleg tussen Nederland en Marokko plaats in Marokko in het kader van migratiesamenwerking. Hier werd afgesproken om de *Groupe Migratoire Mixte Permanent* (GMMP) op te richten. Binnen dit kader is twee keer per jaar hoogambtelijk overleg voorzien op onder meer reguliere migratie en visa, terugkeer, operationele samenwerking mensenhandel/mensensmokkel en grenzen. De agenda van dit hoogambtelijk overleg wordt voorbereid door verschillende ondercomités op werkniveau.
Gedurende 2022 en 2023 zijn verschillende eerste uitwisselingen geweest via de ondercomités langs bovengenoemde onderwerpen. Hierin is bijvoorbeeld gesproken over al bestaande vormen van legale migratie en mogelijkheden om een kleinschalige pilot op tijdelijke circulaire migratie vorm te geven. Ook is gezamenlijk verkend hoe de terugkeercijfers omhoog te krijgen en procedures gestroomlijnd kunnen worden, samengewerkt kan worden op grensmanagement en het aanpakken van mensensmokkel en mensenhandel. Voor de tweede helft van 2023 zijn hoog ambtelijke overleggen en vervolg bijeenkomsten van de verschillende ondercomités voorzien.

Verder ging ik op 20 en 21 februari jl. naar Marokko waar ik met mijn counterpart Minister Laftit de verbeterde samenwerking verwelkomde. Ook heeft er een bezoek van de Minister-President en de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking plaatsgevonden.

[naar volgende pagina:]

[1] Kamerstuk 19 637, nr. 2848.

Instroom en terugkeercijfers

Cijfers asielaanvragen Marokkanen

	2020	2021	2022	2023 (tot mei)
Aantal eerste asielaanvragen	*774*	*907*	721	*349*

Terugkeeraantallen DT&V naar Marokko

	2019	2020	2021	2021 (vanaf actieplan)	2022	2023 (tot juni)
Instroom in DT&V-caseload (incl. Dublin)	1.770	1.150	1.030	460	1.125	770
Zelfstandig vertrek	40	20	20	10	35	50
Gedwongen vertrek	25	10	6	<5	30	40

LP-cijfers Marokko

	2019	2020	2021	2021 (vanaf actieplan)	2022	2023 (tot juni)
Aantal verzoeken	270	240	100	35	240	210
Aantal ontvangen nationaliteitsbevestigingen	10	<5	<5	0	160	100
Aantal afgegeven LP's	5	0	0	0	30	35

Cijfers Marokkanen in vreemdelingenbewaring

	2019	2020	2021	2022	2023 (tot juni)
Totaal aantal Marokkanen in vreemdelingenbewaring (cumulatief, incl. Dublin)	*535*	*355*	*310*	*470*	*425*

Ten aanzien van de vraag van lid Markuszower kan vermeld worden dat er vanuit DT&V-gegevens niet gerapporteerd kan worden op wie wel of niet een asielaanvraag heeft gedaan.

Duiding cijfers

Terugkeercijfers naar Marokko waren niet eerder zo hoog. Tegelijkertijd is de inzet vanzelfsprekend om de verbeterde samenwerking nog meer tot uiting te laten komen in de terugkeeraantallen. Daarbij is het belangrijk om te markeren dat een goede samenwerking met een herkomstland van groot belang is, maar de andere variabelen die het terugkeerproces complex maken – waaronder niet in de laatste plaats de opstelling van de vreemdeling zelf – niet wegnemen.

De verbeterde samenwerking met Marokko uit zich het sterkst in de ontvangen nationaliteitsbevestigingen. Hoewel het aantal verzoeken om afgifte van een nationaliteitsvaststelling gelijk is aan de voorgaande jaren, krijgt Nederland nu in de regel de nationaliteit van elke Marokkaan bevestigd.

Evengoed is het aantal afgegeven laissez passers (LP) om een aantal redenen lager dan de ontvangen nationaliteitsbevestigingen. Een van de redenen is dat de Marokkaanse autoriteiten voorafgaand aan afgifte van een LP een vreemdeling graag in persoon zien, maar deze personen met regelmaat weigeren mee te werken. De Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring ligt momenteel in de Eerste Kamer in afwachting van een amendement van uw Kamer. Deze wet kan de medewerking van vreemdelingen aan de presentatie borgen.

Een andere oorzaak is dat vreemdelingen zich voordat zij in bewaring gesteld kunnen worden onttrekken aan het toezicht (in 2023 in ruim 300

zaken het geval) of kansarme opvolgende procedures indienen. Ook daar zet het kabinet op in, bijvoorbeeld door vanuit de extra middelen die in augustus 2022[2] zijn vrijgemaakt voor terugkeer meer personele capaciteit in te zetten op het proces van inbewaringstelling. Deze acties moeten ertoe leiden dat de internationale inzet op migratiepartnerschappen, waaronder die met Marokko, in de praktijk nog meer gaan renderen.

Het Kabinet heeft vertrouwen in het verder brengen van de reeds goede samenwerking op migratie.

[2] Kamerstuk 19 637, nr. 2992.